

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 484/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Matejom Valjentom, Jesenského 232, Partizánske, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 114/2012 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. augusta 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED]

(ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 114/2012 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia, vystupujúci v napadnutom konaní na strane žalobcov sa proti [REDACTED] (ďalej len „žalovaný v 1. rade“) a [REDACTED] (ďalej len „žalovaný v 2. rade“) domáhajú zaplatenia sumy 8 005 € s príslušenstvom. Okresný súd rozhodol rozsudkom z 20. decembra 2018 tak, že žalovanému v 1. rade uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľom žalovanú sumu, proti žalovanému v 2. rade žalobu zamietol a rozhodol o trovách konania. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) o odvolaní žalovaného v 1. rade rozhodol rozsudkom č. k. 25 Co 81/2019-346 z 18. decembra 2019 tak, že rozsudok okresného súdu v napadnutej vyhovujúcej časti proti žalovanému v 1. rade potvrdzuje a sťažovateľom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Sťažovatelia podali žalobu 15. augusta 2012, celé súdne konanie bolo ukončené rozsudkom z 18. decembra 2019, teda trvalo viac ako 7 rokov a 4 mesiace. Mnohokrát žiadali okresný súd, osobitne s poukazom na svoj vek, aby konal bez zbytočných prietáhov, ako vyplýva zo spisu. Nepochybne preto podľa nich došlo v napadnutom konaní k prietahom a boli porušené ich označené práva. Žiadajú súčasne aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške zodpovedajúcej dobe nečinnosti a dobe právnej neistoty. Nemajetkovú ujmu vidia v pretrvávajúcom pociťovaní právnej neistoty spočívajúcu v pocitoch márnosti a nespravodlivosti sprevádzajúcich porušovanie základného práva.

4. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd rozhodol, že 1. Slovenská republika, zastúpená okresným súdom, v napadnutom konaní porušila

označené práva sťažovateľov, 2. sťažovateľom priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 3 000 €, ktoré je im povinný vyplatiť okresný súd, 3. okresný súd je povinný nahradiť sťažovateľom trovy právneho zastúpenia v celkovej výške 450,29 €.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

5.1 Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5.2 Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

6.1 Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

8.1 Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

9. Ústavný súd konštatuje, že podanie sťažovateľov je možné kvalifikovať ako ústavnú sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde.

III.1 K výsledkom prípravy konania a k podmienkam konania

10.1 Na predbežnom prerokovaní ústavný súd zistil že ústavná sťažnosť sťažovateľov obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde)

a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123 zákona o ústavnom súde), neobsahuje však všetky všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde). Sťažovatelia v plnomocenstve udelenom advokátovi presne neuviedli, na aké konanie sa vzťahuje, preto nie je náležite vymedzený predmet zastupovania, teda ktorého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu orgánu verejnej moci sa týka. Nemá preto potrebné náležitosti vyžadované v § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Ide o odstrániteľný nedostatok návrhu.

10.2 Ústavná sťažnosť je podaná oprávnenými osobami (§ 122 zákona o ústavnom súde) a nie je neprípustná (§ 55 zákona o ústavnom súde). Odpoveď na otázku dodržania lehoty podľa § 124 zákona o ústavnom súde vzhľadom na svoju ustálenú rozhodovaciu prax v obdobných veciach ústavný súd spojil s ďalej uvedenou odpoveďou na otázku opodstatnenosti ústavnej sťažnosti.

11. Ústavný súd vo vzťahu k už uvedenému nedostatku náležitosti ústavnej sťažnosti nepostupoval podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde a nevyzýval sťažovateľov na jeho odstránenie. Za určitých okolností totiž môžu prevážiť hľadiská procesnej efektívnosti a rýchlosti konania a ústavný súd vtedy rozhodne o podanej ústavnej sťažnosti aj bez odstránenia nedostatkov podania. Je to tak v prípade, keď ústavný súd dospeje k záveru, že ani doplnenie ústavnej sťažnosti by za žiadnych okolností nebolo spôsobilé privodiť sťažovateľovi úspech pri predbežnom prerokovaní jeho ústavnej sťažnosti. Tak to je aj v posudzovanej veci, keď ústavný súd zistil dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti, ktorý bližšie rozoberá v ďalšej časti odôvodnenia.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní

12. V napadnutom konaní ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že rozsudok okresného súdu z 20. decembra 2018 nadobudol právoplatnosť vo vzťahu k žalovanému v 2. rade 28. januára 2019 (výroky 2 a 4). Rozsudok krajského súdu č. k. 25 Co 81/2019-346 z 18. decembra 2019 nadobudol právoplatnosť 28. februára 2020 a sťažovateľom bol doručený 23. januára 2020. Okresný súd rozhodol o výške trov konania

žalovaných uznesením zo 14. mája 2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. júna 2020 a bolo doručené sťažovateľom 31. mája 2020.

13. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom súdu, ústavný súd ústavnú sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú.

14. V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto ústavná sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06). Táto prax ústavného súdu bola odobrená aj Európskym súdom pre ľudské práva vo viacerých konaniach vedených proti Slovenskej republike, napr. Obluk proti Slovensku z 28. 6. 2016 k sťažnosti č. 65302/11, bod 61, resp. Mazurek proti Slovensku z 3. 3. 2009, k sťažnosti č. 16970/05).

15. Zo skutočností uvedených v bode 12 odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že okresný súd v napadnutom konaní ešte pred doručením ústavnej sťažnosti sťažovateľov ústavnému súdu o žalobe sťažovateľov meritórne rozhodol. Rozsudok sťažovateľom doručil, pričom rozsudok čiastočne aj nadobudol právoplatnosť ešte v roku 2019. Po následne podanom odvolaní žalovaného v 1. rade vo veci rozhodol krajský súd rozsudkom z 18. decembra 2019. Tento rozsudok okresný súd doručil sťažovateľom a právoplatnosť nadobudol 28. februára 2020. Okresný súd už navyše rozhodol právoplatne

aj o výške trov konania. Týmto bola úloha okresného súdu v odstránení právnej neistoty sťažovateľov v celom rozsahu naplnená.

16. Sťažovatelia sa so svojou ústavnou sťažnosťou na ústavný súd obrátili v čase, keď už tento prostriedok nápravy vo vzťahu k napadnutému konaniu okresného súdu nebol objektívne spôsobilý splniť svoj účel.

17. Vzhľadom na závery uvedené v bodoch 12 až 16 odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov týkajúcu sa namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

18. Odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu z uvedených dôvodov znamenalo, že rozhodovanie o ostatných vznesených požiadavkách sa stalo bezpredmetným.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu